

Begäran om yttrande över Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård (SOU 2022:58)

Er beteckning: N2022/02083

Sammanfattning

Utredningen har haft i uppdrag att göra en översyn av lagstiftningen för djurens hälso- och sjukvård och annan veterinär verksamhet samt undersöka vilka åtgärder som behöver vidtas i syfte att säkerställa en hållbar, långsiktig och välfungerande hälso- och sjukvård för djur.

Länstyrelsen Gävleborg tillstyrker delar av utredningens förslag och särskilt att verksamhetstillsyn föreslås införas, men lämnar synpunkter inom några områden som behöver förtydligas.

Det statliga åtagandet för veterinär service och smittskyddsberedskap

Länstyrelsen håller med utredningen om att ansvaret för att upprätthålla ett gott smittskydd och djurskydd fortsatt ska vila på Jordbruksverket genom Distriktsveterinärerna.

Veterinärmarknaden har förändrats mycket de senaste åren och behovet av veterinärhjälp har ökat och överskridit tillgången på veterinärer som finns att tillgå på landets mottagningar. Distriktsveterinärerna har haft svårt att fylla vakanser och har på flera platser i landet haft det fulla ansvaret att upprätthålla beredskapen med knappa personella resurser. Utredningen föreslår därför att Distriktsveterinärernas verksamhet ska kunna styras till de tider på dygnet då behovet av vård är som störst kl 06.00–23.00, om djurskyddet kan upprätthållas.

Sverige har länge haft en mycket hög ambitionsnivå när det gäller djurskydd och det finns en risk att det med den nya modellen kan innebära att ett sjukt lantbruksdjur eller häst kan bli utan vård om den veterinära servicen just då är stängd.

Som ett sätt att upprätthålla djurskyddet föreslås en avlivningstjänst för svårt lidande icke transportabla djur. I praktiken skulle det troligen främst gälla hästar då många lantbrukare besitter kunskapen att avliva

djur på egen hand. Om lantbrukets djur och hästar avlivas i stället för att ges nödvändig vård kan det drabba den enskilde ekonomiskt. Hästar hålls ofta som sällskapsdjur och då finns också en emotionell aspekt att beakta. Länsstyrelsen ser också ett problem med att lantbruksdjur skulle avlivas i stället för att ges vård och därmed kunna fortsätta producera livsmedel. Detta går tvärs emot målet med den svenska livsmedelsstrategin, om en ökad inhemsk livsmedelsproduktion och en högre självförsörjningsgrad.

Samtidigt är vi i ett läge där vi just nu måste använda de veterinära resurserna klokt och ansvarsfullt för att dessa ska räcka till för så många som möjligt. Det är därför av yttersta vikt att dra lärdom av pilotprojektet som Distriktsveterinärerna ska genomföra och att utvärdera och justera den nya modellen med eftertänksamhet. Vi ser dock en risk att djurskyddet inte kommer att kunna upprätthållas på en godtagbar nivå med den föreslagna modellen. På sikt menar länsstyrelsen därför att ambitionen bör vara att veterinär kompetens ska finnas tillgänglig för de djur som behöver akut hjälp oavsett tid på dygnet. Även här bör målet om en ökad livsmedelsproduktion beaktas. För att detta mål ska kunna uppnås måste det finnas goda förutsättningar att bedriva lantbruk över hela landet. Tillgång till veterinära tjänster är en mycket viktig förutsättning för att det ska vara möjligt och attraktivt att bedriva animalieproduktion i liten eller i stor skala. Att vi har veterinärer tillgängliga i hela landet är också av stor vikt ur ett beredskapsperspektiv och länsstyrelsen ser alltså därför att det av flera skäl bör vara det långsiktiga målet.

Behörighetsreglering inom djurens hälso- och sjukvård

Utredningen föreslår att skydda yrkestiteln hovslagare. Idag finns hovslagare samt hovslagare som ansökt om godkännande från Jordbruksverket, så kallade godkända hovslagare. Godkända hovslagare är djurhälsopersonal och står under länsstyrelsernas tillsyn. Förslaget innebär att yrkestiteln hovslagare ska få användas inom djurens hälso- och sjukvård endast av den som genom Jordbruksverket fått sitt godkännande. Generösa övergångsregler bör, som utredningen föreslår, gälla. Länsstyrelsen tycker att det är bra att hovslagare ingår i djurhälsopersonal och står under tillsyn eftersom hovslagare ibland behandlar hästar vid hovsjukdomar och tillstånd som kan ha stor inverkan på djurskyddet.

Länsstyrelsen ser också positivt på förslaget att djurvårdare efter godkänd ansökan hos Jordbruksverket föreslås ingå i djurhälsopersonalen. Det bidrar till en kompetensmässig tydlighet i vårdsituationen och för de kunder som anlitar veterinär service.

Utredningen föreslår vidare att djurvårdare på undantagsnivå tre ska kunna ansöka om legitimation som djursjukskötare efter godkänd examination. Om utredningens förslag på att tillåta arbete på undantagsnivå för djurvårdare och sedan genomgå examination till legitimerad djursjukskötare antas, ser Länsstyrelsen en risk för att högskoleutbildningen i djuromvårdnad i stället kan tappa i attraktivitet.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för djurhälsopersonalen och eftersom tillsynsobjekten kommer att öka i antal om förändringarna genomförs så konstaterar vi att arbetsbördan för länsstyrelsen kommer att öka. Länsstyrelserna har påtalat att finansieringen för den ökade tidsåtgången för tillsyn av djurhälsopersonal är för låg. Redan idag räcker inte resurserna till för att tillsyna djurhälsopersonalen med den frekvens som Jordbruksverket förväntar sig. Det är en stor diskrepans mellan behovet av årsarbetskrafter och vad som faktiskt finns att tillgå på länsstyrelserna för att klara betinget.

Tillsyn inom djurens hälso- och sjukvård

Verksamhetstillsyn föreslås att införas i djurens hälso- och sjukvård och det är efterfrågat och välkommet av länsstyrelsen. Detta för att tydliggöra det ansvar verksamheterna har kontra djurhälsopersonalen så att dessa i sin tur kan uppfylla de skyldigheter de har inom ramen för sin legitimation.

Innan en verksamhetstillsyn införs, kommer dock förtydliganden att behövas gällande vilka ansvarsområden som tillhör djurhälsopersonalen och vad som ligger på verksamheterna. Länsstyrelsen önskar också ett klagörande om en vårdverksamhet kan anmälas till Ansvarsnämnden om det finns strukturella brister som orsakat felaktigheter i vården eller vårdskador. I dagsläget kan endast enskild djurhälsopersonal anmälas till Ansvarsnämnden.

Det behöver också förtydligas hur Läke-medelsverkets föreskrifter ska inkluderas i verksamhetstillsynen, till exempel kaskadprincipen och hanteringen av narkotiska preparat.

Länsstyrelsen Gävleborg ser också anledning att ifrågasätta utredningens kostnadsberäkning för länsstyrelsernas utförande av verksamhetstillsynen. Den totala kostanden kommer enligt vår uppskattning bli betydligt högre än de siffror som anges i första stycket under punkt 8.8.3 på sidan 377 i utredningen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Per Bill med avdelningschef Jenny Larsson samt enhetscheferna Markus Abrahmsén och Jenny Bransell som medverkande. Länsveterinär Jessica Wirdby har varit föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.